

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ТА КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Котелянець Юлія Сергіївна, старша викладачка

кафедри методик дошкільної та початкової освіти

Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка, кандидатка педагогічних наук, доцентка

***Анотація.** Майбутній вихователь як суб'єкт педагогічної творчості повинен бути сам сформований як творча індивідуальність. Забезпечення міждисциплінарних зав'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку дозволяє сформувати у майбутніх вихователів уміння інтегрувати знання з дисциплін. Творчому опануванню педагогічної діяльності сприяли дискусії, диспути при обговоренні результатів виконання творчих завдань, онлайн тренінгів. Реалізація інтерактивного підходу в підготовці майбутніх вихователів відбувається на основі організації інтерактивного навчання.*

Ключові слова: майбутній вихователь, професійна підготовка, творчість, дистанційна освіта, тренінг, дискусія, творчі завдання, інтерактивний підхід.

Вступ. В умовах євроінтеграції наукового простору та модернізації системи вищої педагогічної освіти відбуваються зміни у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Завдання забезпечення розвитку творчого потенціалу проголошено Законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про дошкільну освіту», Національною стратегією розвитку освіти в Україні до 2021 року, Конвенцією про права дитини. Саме від рівня підготовки майбутніх вихователів залежить розвиток творчості дітей дошкільного віку.

Мета статті – розкрити форми й методи, що можуть бути використані в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної діяльності.

Матеріали і методи дослідження. Нами було використано теоретичний аналіз, систематизацію, порівняння та зіставлення різних поглядів, що зробили можливим обґрунтування теоретичних засад підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку засобами інтеграції мовленнєвої та конструктивної.

Результати дослідження. Глобальні процеси, які відбуваються в сучасному світі, стають каталізатором трансформації традиційної системи освіти. Через розповсюдження вірусу Covid-19 з березня 2020 року всі країни почали запроваджувати карантинні заходи, що призвело до закриття усіх навчальних закладів. Вони змушені були за короткий термін перейти на дистанційний навчальний процес. Проблема розробки та впровадження системи дистанційного навчання у практику роботи різних типів навчальних закладів розглядається різними науковцями. Зокрема: теоретико-методологічні основи досліджувалися С. Гончаренко, І. Зязюном, Н. Ничкало, І. Підласим; дидактичні основи дистанційного навчання представлені у працях В. Галузинського, М. Махмутова, П. Юцявічене.

Дистанційне навчання визначається як одна з форм організації навчального процесу, за якою всі або частина занять здійснюються з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій при територіальній віддаленості вчителя й учнів. Дистанційне навчання є одним із головних шляхів інформатизації й автоматизації освіти й використання новітніх технологій у навчанні, служить підвищенню ефективності освіти як такої. Організація якісної дистанційної освіти дозволить примножити освітні потужності й позитивно вплине на інтелектуальний потенціал держави.

Наказом № 406 від 16.03.2020 року «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» надані вказівки керівникам

установ і закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти на період карантину: «забезпечити виконання освітніх програм закладів освіти, зокрема шляхом організації освітнього процесу із використанням дистанційного навчання, що не передбачає відвідування закладів освіти її здобувачами, та у виняткових випадках шляхом ущільнення графіку освітнього процесу, а також виконання працівниками закладів освіти іншої роботи (організаційно-педагогічної, методичної, наукової тощо), запровадження гнучкого (дистанційного) режиму робочого часу працівників закладів освіти». Саме інтернет-технології допомогли забезпечити виконання освітніх програм закладів освіти.

Для дистанційного навчання оптимальним буде поєднання платформи Zoom та Web-ресурсу Padlet. На онлайн дошці здобувачі освіти мають можливість ознайомитися з графіком проведення занять, переглянути презентації, відеоролики, прослухати аудіозаписи. В той же час платформа Zoom може забезпечити відеозв'язок викладача та студентів.

Майбутній вихователь як суб'єкт педагогічної творчості повинен бути сам сформований як творча індивідуальність, яка, включаючи в себе творче мислення і здатність до творчої діяльності, успішно самореалізується у педагогічному процесі. Зрозуміло, що за таких умов актуальною є проблема становлення творчої особистості майбутнього вихователя.

У процесі професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної галузі доцільною є інтеграція. Сучасний освітній процес у педагогічних закладах вищої освіти дозволяє інтегрувати різні види діяльності.

Звернімося до аналізу дисциплін, які передбачені навчальним планом спеціальності 012 – «Дошкільна освіта». Знання про розвиток особистості дошкільника майбутні педагоги набувають у процесі вивчення дисциплін психологічного циклу. Майбутні вихователі оволодівають методами й прийоми розвитку й навчання дітей у процесі вивчення фахових методик. Майбутні вихователі повинні мати знання з дисциплін психологічного («Психологія

дитяча») та методичного спрямування («Дошкільна лінгводидактика», «Культура мовлення та виразне читання», «Художня праця та образотворча діяльність з методикою»). Узгоджуючи зміст дисциплін можна підвищити рівень підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку. В робочих освітніх програмах дисциплін, які пов'язані з професійно-мовленнєвою підготовкою майбутніх вихователів, за якими навчаються студенти спеціальності 012 «Дошкільна освіта», наявна програма «Дошкільна лінгводидактика», в якій розглянуто методику розвитку мовлення дітей у різних видах діяльності (театрально-мовленнєвій, театрально-ігровій, образотворчо-мовленнєвій, музично-мовленнєвій тощо). У програмі для студентів позиціоновано зміст і характеристику словесної творчості та мовленнєвої творчості дітей.

О. Плотницька виділяє наступні умови художньо-творчого розвитку особистості майбутнього педагога: орієнтація на художньо образне сприймання й мислення; активізація емоційно-почуттєвої сфери; використання на заняттях інтегрованої схеми міжпредметних зв'язків; розвиток пошуково-орієнтовних потреб пізнання естетичних і художніх цінностей на основі запропонованих еталонів та методів; запровадження нетрадиційних художньо-виражальних засобів, мультимедійних технологій; здійснення поетапного процесу у роботі над будь-яким твором мистецтва; конструювання специфічних педагогічних ситуацій, у створенні яких важливе місце належить мистецтву. Адже мова мистецтва є образною будовою, через яку митець виражає, а глядач сприймає зміст твору. Вона містить не просто зображувальні засоби, а ґрунтується на цілій системі, структурі, методах використання цих засобів. Саме творчість допомагає проникнути у суть мистецтва, злитися з його мовою й вилитися в живий твір. Розвинені художньо-творчі здібності необхідні й під час створення твору мистецтва, й при його сприйманні. Про особливу роль мистецтва у забезпеченні ефективності формування та розвитку в майбутніх учителів творчих здібностей наголошує Т. Мірошніченко.

Професійна підготовка майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку починається з озброєння їх умінням усвідомлювати проблему, поставлену викладачем, а пізніше формулювати її, з розвитку прогностичних здібностей, відчуття нового й прагнення до його пізнання. Прагнення майбутнього вихователя самостійно відшукувати нову інформацію, висувати нестандартні ідеї, творчо освоювати суміжні галузі діяльності породжує в його свідомості оригінальні ідеї й сприяє формуванню у нього творчої активності, яка на сучасному етапі розвитку освіти є одним з провідних компонентів становлення його як творчої особистості. Таким чином, процес підготовки майбутніх вихователів повинен спиратися на творчу діяльність, яка виступає як один з основних компонентів змісту сучасної особистісно зорієнтованої освіти. При цьому слід зазначити, що якості, необхідні для творчої діяльності, як правило не даються від природи, а отримуються у результаті виховання й освіти. Творча діяльність студента починається тоді, коли він здійснює самостійний пошук нових шляхів вирішення проблеми, намічає нові, досконаліші, оригінальніші його напрями та раціональні способи розв'язання теоретичних і практичних задач.

Творчому опануванню педагогічної діяльності сприяли дискусії, диспути під час обговорення результатів виконання творчих завдань. Нові підходи до конструювання методики проведення занять сприяли розвитку здібностей імпровізації, плануванню творчої педагогічної діяльності, складанню схем педагогічних дій і моделі їх втілення, проектуванню плану траєкторії творчого саморозвитку, реалізації себе в процесі навчання. Використання творчих завдань сприяло інтенсифікації процесів засвоєння навичок творчого підходу до конструювання змісту навчального заняття й саморозвитку майбутніх педагогів в різних видах творчої діяльності.

Для формування готовності майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку в процесі професійної підготовки нами було використано онлайн тренінг.

В процесі фахової підготовки добувачі вищої освіти мали можливість брати участь в семінарах-практикумах під час яких здійснювалася інтеграція мовленнєвої та конструктивної діяльності. Під час практичних занять студенти мали можливість продемонструвати свої вміння створювати різноманітні декорації для театралізованої діяльності, обіграти їх під час інсценізації казок, обговорювали форми і методи активізації дитячої мовної творчості та демонстрували практичні навички під час складання фрагментів занять для закладів дошкільної освіти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Дистанційне навчання одна з найперспективніших форм навчання яка може бути реалізована за допомогою веб-сервісів. Забезпечення міждисциплінарних зав'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування творчості дітей старшого дошкільного віку дозволяє сформуванню у них умінь інтегрувати знання з дисциплін. Творчому опануванню педагогічної діяльності сприяли дискусії, диспути при обговоренні результатів виконання творчих завдань, онлайн тренінги.